

OBVEZNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE V LETU 2020

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

V strukturi odhodkov je ZZZS v letu 2020 zagotovil 68,9% sredstev za uresničevanje pravic do zdravstvenih storitev, 14,4% za zdravila, medicinske pripomočke in cepiva, 13,3% za denarne dajatve in povračila ter 1,9% za zdravljenje v tujini.

1. VKLJUČEVANJE IN UREJANJE ZAVAROVANJ ZAVAROVANIH OSEB

- Na dan 31. 12. 2020 vključenih v zavarovanje 2.089.882 zavarovanih oseb.
- 3.345 oseb, ki niso imele urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja več kot 2 meseca, in 543 oseb, ki niso imele urejenega zavarovanja več kot 1 leto.
- 4.548 zavarovanih oseb, ki so imele zaradi neplačila prispevkov zadržane pravice (razen do nujnih zdravstvenih storitev) več kot 1 leto.
- 1.155.994 prijav, odjav in sprememb v zavarovanju, ki so jih uredili zaposleni v prijavno-odjavnih službah ZZZS, 1.939.440 M-obrazcev pa je bilo urejenih avtomatsko (elektronsko) na podlagi programske podpore.

Tabela 1. Spremembe statusov zavarovanih oseb v Sloveniji v letu 2020 v primerjavi z letom 2019.

obdelani obrazci za urejanje zavarovalnega statusa	število dogodkov v letu 2019			število dogodkov v letu 2020			indeks 2020/2019
	obravnave referentov	avtomatske obravnave	skupaj	obravnave referentov	avtomatske obravnave	skupaj	
obrazec prijava M-1	449.157	226.670	675.827	412.447	264.190	676.637	100,12
obrazec odjava M-2	435.768	225.586	661.354	430.274	253.711	683.985	103,42
obrazec sprememba M-3	102.465	6.831	109.296	106.974	7.043	114.017	104,32
skupaj M1+M2+M3	987.390	459.087	1.446.477	949.695	524.944	1.474.639	101,95
obrazec MDČ	133.698	109.547	243.245	127.446	106.914	234.360	96,35
obrazec M12	97.185	1.670.215	1.767.400	78.853	1.307.582	1.386.435	78,44
SKUPAJ	1.218.273	2.238.849	3.457.122	1.155.994	1.939.440	3.095.434	89,54

Vir: podatki ZZZS.

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

www.zzss.si

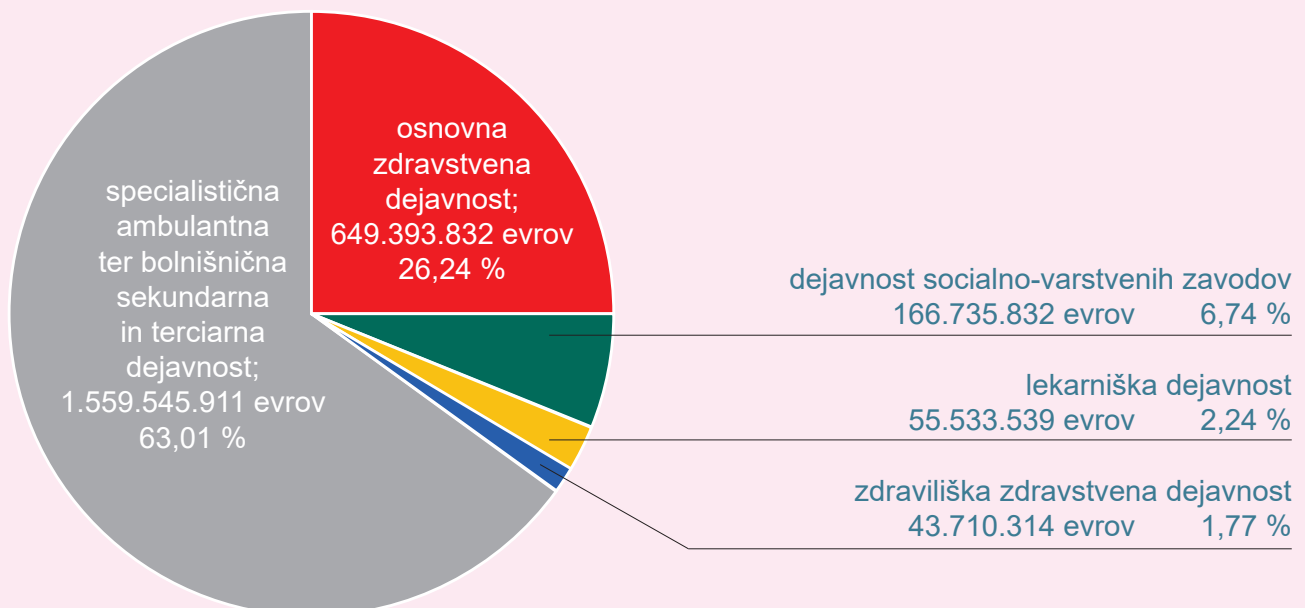

2. PROGRAM ZDRAVSTVENIH STORITEV

- V osnovni zdravstveni dejavnosti je bilo opravljenih 14,8 milijona obiskov zavarovanih oseb (obiski osebnega družinskega zdravnika, otroškega ter šolskega zdravnika, osebnega ginekologa, patronažne službe, fizioterapije...).
- V zobozdravstveni dejavnosti je bilo opravljenih 1,9 milijona obiskov zavarovanih oseb.
- V specialistično ambulantni dejavnosti je bilo opravljenih 5,7 milijona obiskov.
- V akutno bolnišnično obravnavo je bilo sprejetih 340.388 primerov (hospitalizacij; sprejemov in odpustov bolnikov iz bolnišnice). Polovica vseh primerov akutne bolnišnične obravnave je povezana z boleznimi obtočil, neoplazmami, boleznimi dihal, boleznimi prebavil ter poškodbami in zastrupitvami.
- Okvirna vrednost celotnega programa zdravstvenih storitev iz Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2020, ki vključuje obvezno zdravstveno zavarovanje in doplačila, brez nabavne vrednosti zdravil v lekarnah, zdravil s Seznamom B in ločeno zaračunljivih materialov, je v letu 2020 znašala 2.475 milijonov evrov. Znesek ne vključuje obveznosti za pripravnike, sekundarije in specializacije.

Slika 1. Pogodbena vrednost programa zdravstvenih storitev po dejavnostih v letu 2020.

- V letu 2020 je ZZZS imel sklenjene pogodbe s 1.667 izvajalci zdravstvenih storitev, in sicer 201 z javnimi zavodi in 1.466 z zasebnimi izvajalci.
- V letu 2020 je ZZZS izvedel skupno 496 nadzorov nad izvajanjem pogodb, sklenjenih med ZZZS in izvajalci zdravstvenih storitev. Sistemsko je ZZZS nadzoroval obračun akutne bolnišnične obravnave oseb z vnetjem spodnjih dihal, z okvarami obtočil brez akutnega miokardnega infarkta, s kirurškim posegom, ki ni bil vezan na glavno diagnozo, neakutne bolnišnične obravnave ter obračun specialistične zunajbolnišnične dejavnosti diabetologije, pulmologije, dermatologije, psihiatrije, interne medicine, pediatrije, oftalmologije, ortopedije, otorinolaringologije, slikovne diagnostike in enote za poškodbe v urgentnih centrih.
- Na področju zdravil se je poleg nadzora izdaje zdravil v lekarnah sistemsko nadzorovalo predpisovanje zdravil v splošnih ambulantah ter otroških in šolskih dispanzerjih. Pri tem je bila polifarmakoterapija pomembno merilo za odločitev za nadzor.
- Sistemski nadzori primarne ravni so obsegali obračun nege v domovih starejših občanov, obračun storitev splošnih ambulant in ambulant v socialnovarstvenih zavodih, patronaže, ginekologije, fizioterapije ter obračun diagnosticiranja, zdravljenja in izvajanja protetičnih storitev v osnovnem zobozdravstvu.
- Na podlagi izvedenih nadzorov je ZZZS zmanjšal svoje obveznosti do izvajalcev v letu 2020 za 2,4 milijona evrov, izvajalcem pa je izrekel za 168.550 evrov pogodbenih kazni.

3. OSKRBA Z ZDRAVILI

OSKRBA Z ZDRAVILI

- Predpisanih 17.531.064 receptov za zdravila za 38,5 milijona pakiranj (škatlic ...); poraba zdravil, merjena v definiranih dnevni odmerkih, se je zvišala za 3,1 % glede na predhodno leto. Vsaj en recept v breme ZZZS je prejelo 1.459.866 (70 %) prebivalcev.
- Poraba bioloških, tarčnih in drugih dragih zdravil na recept narašča, saj so izdatki zanje znašali 202,5 milijona evrov, kar je za 21,4 milijona evrov več glede na predhodno leto.
- Odhodki obveznega zdravstvenega zavarovanja za zdravila in živila, ki zajemajo izdajo na recepte, seznam B (bolnišnična zdravila) in seznam A (seznam ampuliranih zdravil za zunaj bolnišnično zdravljenje), zdravila v centrih za zdravljenje odvisnosti in cepiva so znašali 548.324.663 evrov, kar predstavlja 17,9 % povečanje glede na predhodno leto.
- Na listo za ambulantno predpisovanje je bilo razvrščenih 25 novih zdravil, na seznam bolnišničnih zdravil 10 novih zdravil, na seznam A pa 1 novo zdravilo.

4. ZAGOTAVLJANJE MEDICINSKIH PRIPOMOČKOV

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

- Izdanih je bilo 507.843 naročilnic za medicinske pripomočke, ki jih upravičenci prejmejo v lekarnah in specializiranih prodajalnah, najpogosteje pripomočki pri zdravljenju sladkorne bolezni, pripomočki pri težavah z odvajanjem seča ter pripomočki pri umetno izpeljanem črevesju in urostomi.
- Najmanj 1 pripomoček v breme ZZZS je prejelo 266.742 oseb.
- Stroški izdanih pripomočkov v breme ZZZS so znašali 78.045.844 evrov, kar je za 3 % več glede na predhodno leto.

5. ODLOČANJE O PRAVICAH

ODLOČANJE O PRAVICAH

Imenovani zdravniki ZZZS so izdali 348.307 odločb (13,8 % manj kot v letu 2019), od tega:

- 271.619 odločb o začasni nezmožnosti za delo (12 % manj kot v 2019),
- 35.537 odločb o zobnoprotenični rehabilitaciji (20,7 % manj kot v 2019),
- 34.181 odločb o zdraviliškem zdravljenju (19,3 % manj kot v 2019),
- 4.907 odločb o medicinskih pripomočkih (21,2 % manj kot v 2019),
- 2.063 odločb za nego družinskega člana (0,7 % manj kot v 2019).

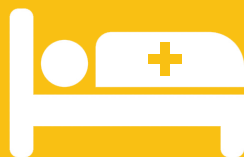
Senat zdravstvene komisije kot pritožbeni organ na drugi stopnji je izdal 7.822 odločb (3,3 % več kot v 2019), od tega:

- 5.942 odločb za začasno nezmožnost za delo (11,1 % več kot v 2019),
- 1.832 odločb za zdraviliško zdravljenje (15,2 % manj kot v 2019).

Območne enote ZZZS so rešile 3.755 zahtev za odločbo v zvezi z uveljavljanjem pravic do nadomestila plače, povračila potnih stroškov, izbire osebnega zdravnika, povračila stroškov za opravljene zdravstvene storitve, povračila stroškov zdravlil in stroškov medicinskih pripomočkov v Sloveniji. V zvezi s tem je Direkcija kot pritožbeni organ na drugi stopnji prejela v reševanje 148 pritožb zoper odločbe, izdane na prvi stopnji.

6. NADOMESTILO PLAČE MED ZAČASNO ZADRŽANOSTJO OD DELA

NADOMESTILO PLAČE

- 1.042.407 primerov zadržanosti od dela, najpogosteje zaradi bolezni in poškodbe izven dela; izgubljenih skupno 12.312.544 delovnih dni (1,2 % manj kot 2019), od tega 7.069.877 v breme ZZZS.
- Povečanje števila izgubljenih dni v breme ZZZS in zmanjšanje v breme delodajalcev, povečanje skupnega povprečnega trajanja (11,8 dneva; v letu 2019 10,1 dneva).
- Skupni odstotek izgubljenih dni 4,5 % (manj kot v letu 2019, 4,6 %), od tega v breme delodajalcev 1,9 % (v letu 2019 2,1 %) in v breme ZZZS 2,6 % (v letu 2019 2,5 %).
- Nad 1 letom trajanja je bila v bolniškem staležu 8.401 oseba (v letu 2019 8.368).
- Stroški za nadomestila ZZZS 444.266.915 evrov (v letu 2019 381.553.163 evrov oziroma za 16,4 % več).
- 3.310. laičnih nadzorov nad bolniškimi odsotnostmi (v letu 2019 3.969), najpogosteje pri delavcih in samozaposlenih; 6,5 % kršitev glede na opravljene nadzore (v letu 2019 6,4 %); najvišji delež kršitev pri samozaposlenih; najpogostejše kršitve: neupravičena odsotnost od doma, opravljanje pridobitne dejavnosti; neposredni učinek nadzorov: 63 zaključenih bolniških staležev (54 manj kot v 2019), 16 ugotovitev zmožnosti za delo za krajši delovni čas (44 v 2019), 13 odločb o odvzemu nadomestila plače (enako v 2019).

7. IZVAJANJE EVROPSKEGA PRAVNEGA REDA IN MEDNARODNIH SPORAZUMOV

MEDNARODNO ZAVAROVANJE

- Tuji organi za zvezo so obračunali ZZZS stroške za 86.761 primerov slovenskih zavarovanih oseb, ki so uveljavljale zdravstvene storitve med začasnim in stalnim bivanjem v tujini, oziroma so bile napotene na zdravljenje v tujino (5,7 % več kot leta 2019); skupni znesek novonastalih obveznosti ZZZS do tujine je tako znašal 35.980.774 evrov in je najvišji do Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Avstrije in Nemčije.
- ZZZS je tujim organom za zvezo obračunal stroške za 58.416 primerov tujih zavarovanih oseb, ki so v Sloveniji uveljavljale zdravstvene storitve, kar je 5,3 % manj primerov kot v letu 2019; skupna vrednost novonastalih terjatev v letu 2020 znaša 25.411.583 evrov in je najvišja do Avstrije, Nemčije, Hrvaške in Italije.
- ZZZS je v letu 2020 izdal slovenskim zavarovanim osebam 406.758 evropskih kartic zdravstvenega zavarovanja in 44.009 certifikatov.
- Načrtovano zdravljenje v tujini:
  - o zaradi izčrpanih možnosti zdravljenja v Sloveniji (44.a člen ZZVZZ) je bilo na zdravljenje, pregled in preiskavo v tujino napotenih 469 oseb, kar je 38 napotitev manj kot v letu 2019,
  - o zaradi predolge čakalne dobe (44.b člen ZZVZZ) je bilo 22 oseb napotenih na zdravljenje v tujino (27 v letu 2019),
  - o ZZZS je izvedel 1.115 povračil stroškov čezmejnega zdravstvenega varstva na podlagi evropskega direktive in 44.c člena ZZVZZ in tako zavarovancem povrnil 467.570 evrov (v letu 2019 350.798 evrov).
- Skupni stroški načrtovanega zdravljenja v tujini so znašali 7.653.285 evrov, kar je za 13,9 % manj kot leta 2019.

8. IZDATKI ZA ZDRAVSTVO V SLOVENIJI IN V DRŽAVAH ČLANICAH EU

Tabela 2. Javni in zasebni izdatki za zdravstvo v PPP evrih na prebivalca in v deležu BDP v Sloveniji ter v primerjavi z državami EU, v letu 2018.

	javni	% od BDP	zasebni	% od BDP	celotni	% od BDP
EU 27	1.907	6,1	645	2,1	2.552	8,3
EU 14	2.580	7,2	752	2,1	3.332	9,3
EU 13	1.205	5	506	2,1	1.711	7,1
Slovenija	1.573	5,9	613	2,3	2.186	8,2

Opombi: * – podatki za EU 27, EU 14 in EU 13 so aritmetična povprečja.

Vir: Eurostat, januar 2021.

9. IZBRANI KAZALNIKI O ZDRAVSTVENIH AKTIVNOSTIH V SLOVENIJI
IN PRIMERJAVA S POVPREČJI V DRŽAVAH EU

Tabela 3. Izbrani kazalniki o zdravstvenih aktivnostih v Sloveniji in primerjava s povprečji EU 14 ter sosednjimi državami v letu 2018.

Izbrani kazalci	Slovenija	EU 15	Hrvaška	Avstrija	Italija	Madžarska
Št. obiskov na prebivalca v zunajbolnišnični ambulantni dejavnosti skupaj	6,60	5,83	6,73	6,55	6,8	10,66
– na primarni ravni	4,3**	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
– na sekundarni ravni	2,3**	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
Stopnja hospitalizacije (odpusti iz bolnišnic) zaradi bolezni na 1.000 prebivalcev skupaj	174,95	158,95	161,76	n. p.	114,15	192,55
– zaradi srčnožilnih bolezni	19,96	18,96	20,8	32,25	17,89	31,05
– zaradi raka	17,98	12,95	20,49	28,6	11,17	23,19
Povprečna ležalna doba v bolnišnicah (v dnevih)	6,7	6,46	6,11	6,31	7	5,42
Operacije sive mreže – delež v enodnevnih obravnavah (%)	98,4	n. p.	70,6	86,5	97,1	57,9

Opombe: * – vir: podatki Eurostat, 2020 ali zadnji razpoložljivi podatki,
** – vir: NIJZ, Podatkovni portal, januar 2021
n. p. – ni podatka.